

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ ANH ĐỨC

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG
THÔN MỚI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN,
TỈNH PHÚ THỌ**

**LUẬN VĂN THẠC SỸ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Thái Nguyên - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ ANH ĐỨC

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG
THÔN MỚI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN,
TỈNH PHÚ THỌ**

Ngành phát triển nông thôn

Mã số: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SỸ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Văn Điền

Thái Nguyên - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa công bố dưới bất kỳ hình thức nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2016

Tác giả luận văn

Vũ Anh Đức

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập, với nỗ lực của bản thân, em đã nhận được sự động viên, giúp đỡ của nhiều cá nhân và tập thể, đến nay luận văn của em đã được hoàn thành.

Trước tiên, em xin được bày tỏ lòng biết ơn tới các thầy, cô giáo đã tham gia giảng dạy chương trình cao học chuyên ngành Phát triển nông thôn tại Trường Đại học Nông lâm Thái nguyên đã trang bị cho em những kiến thức trong những năm học vừa qua.

Em xin bày tỏ lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới PGS.TS Trần Văn Điền người thầy đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn em trong suốt quá trình thực hiện luận văn thạc sỹ này.

Xin gửi lời cảm ơn tới các thầy, cô trong Ban giám hiệu, phòng quản lý Đào tạo sau Đại học, Khoa KT&PTNT đã quan tâm và tạo điều kiện thuận lợi cho em hoàn thành khóa học.

Xin gửi lời cảm ơn đến gia đình, bạn bè, đồng nghiệp những người đã luôn động viên, khích lệ, giúp đỡ em trong quá trình học tập và nghiên cứu luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2016

Tác giả luận văn

Vũ Anh Đức

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Ý nghĩa khoa học, thực tiễn và đóng góp của đề tài.....	2
3.1. Ý nghĩa khoa học, thực tiễn.....	2
3.2. Đóng góp của luận văn	3
4. Kết cấu của luận văn.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở lý luận của mô hình xây dựng nông thôn mới	4
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản	4
1.1.2. Sự cần thiết xây dựng mô hình nông thôn mới trong phát triển kinh tế xã hội.....	5
1.1.3. Chức năng của nông thôn mới.....	6
1.1.3.1. Chức năng sản xuất nông nghiệp hiện đại.....	6
1.1.3.2. Chức năng giữ gìn văn hoá truyền thống	7
1.1.3.3. Chức năng sinh thái	8
1.1.4. Quan điểm của Đảng về xây dựng nông thôn mới	9
1.1.5. Nội dung chủ yếu về xây dựng mô hình nông thôn mới	12
1.1.5.1. Nội dung cơ bản	12
1.1.5.2. Các tiêu chí để xây dựng mô hình nông thôn mới (19 tiêu chí).....	19
1.2. Cơ sở thực tiễn của mô hình xây dựng nông thôn mới	24
1.2.1. Kinh nghiệm của một số nước trong xây dựng nông thôn mới.....	24
1.2.1.1. Kinh nghiệm phát triển nông thôn của Hàn Quốc.....	24
1.2.1.2. Kinh nghiệm phát triển nông thôn của Trung Quốc.....	25

1.2.1.3. Kinh nghiệm phát triển nông thôn của Đài Loan	26
1.2.2. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam	26
1.2.3. Một số bài học kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới.....	29
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	31
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	31
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	31
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	31
2.2. Nội dung nghiên cứu	31
2.3. Phương pháp nghiên cứu	31
2.3.1. Phương pháp chọn địa điểm nghiên cứu	31
2.3.2. Phương pháp điều tra thu thập thông tin	31
2.3.2.1. Thu thập dữ liệu thứ cấp.....	31
2.3.2.2. Dữ liệu sơ cấp.....	32
2.3.2.3. Phương pháp chuyên gia	32
2.3.2.4. Phương pháp thảo luận nhóm.....	32
2.3.3. Phương pháp xử lý thông tin	33
2.3.4. Phương pháp phân tích	33
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	34
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu	34
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	34
3.1.1.1. Vị trí địa lý.....	34
3.1.1.2. Địa hình.....	34
3.1.1.3. Khí hậu.....	35
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	35
3.1.2.1. Kết quả phát triển KT-XH của huyện từ 2013-2015	35
3.1.2.2. Dân số và lao động	38
3.2. Thực trạng xây dựng nông thôn mới tại huyện Tân Sơn, Phú Thọ.....	39
3.2.1. Chủ trương chính sách của Đảng và nhà nước về xây dựng nông thôn mới tại huyện Tân Sơn.....	39
3.2.2. Thành lập bộ máy chỉ đạo xây dựng nông thôn mới từ huyện đến cơ sở	40

3.2.3. Xây dựng Kế hoạch thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới.....	43
3.2.4. Kết quả bước đầu tổ chức thực hiện Kế hoạch thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2011 - 2015	46
3.2.4.1. Quy hoạch xây dựng nông thôn mới.....	46
3.2.4.2. Xây dựng hạ tầng kinh tế - xã hội	47
3.2.4.3. Phát triển kinh tế, tổ chức sản xuất và nâng cao thu nhập	61
3.2.4.4. Phát triển văn hóa - xã hội - môi trường.....	66
3.2.4.5. Củng cố và xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh	71
3.2.5. Kết quả tổng hợp thực hiện từ mô hình xây dựng nông thôn mới theo 19 tiêu chí của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	72
3.2.6. Đánh giá khảo sát nhận thức của người dân về Chương trình xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ	76
3.2.6.1. Đặc điểm của đối tượng nghiên cứu.....	76
3.2.6.2. Hiểu biết của người dân về Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới của Đảng và nhà nước.....	77
3.2.6.3. Tầm quan trọng của Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới đối với địa phương	78
3.2.6.4. Khó khăn trong quá trình triển khai xây dựng nông thôn mới ở địa phương	78
3.2.6.5. Sự tham gia của các ngành vào xây dựng nông thôn mới.....	79
3.2.6.6. Sự cần thiết bố trí cán bộ chuyên trách xây dựng nông thôn mới.....	80
3.2.6.7. Những việc cấp ủy, chính quyền địa phương đã làm được trong quá trình xây dựng nông thôn mới.....	81
3.2.6.8. Các tổ chức chính trị xã hội ở địa phương tham gia tích cực và hiệu quả trong Chương trình xây dựng Nông thôn mới	83
3.2.6.9. Nhận xét chung.....	84
3.3. Đánh giá chung về công tác xây dựng nông thôn mới tại huyện Tân Sơn, Phú Thọ	86
3.3.1. Kết quả đạt được từ công tác xây dựng nông thôn mới	86
3.3.2. Tồn tại và nguyên nhân hạn chế xây dựng mô hình nông thôn mới	88
3.3.2.1. Tồn tại trong xây dựng mô hình nông thôn mới	88

3.3.2.2. Nguyên nhân.....	89
3.4. Một số giải pháp nhằm đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới tại huyện Tân Sơn, Phú Thọ.....	90
3.4.1. Kế hoạch thực hiện Chương trình xây dựng Nông thôn mới của huyện Tân Sơn giai đoạn 2016 - 2020	90
3.4.1.1. Mục đích.....	90
3.4.1.2. Mục tiêu và nhiệm vụ chủ yếu	90
3.4.1.3. Kinh phí dự kiến thực hiện	95
3.4.2. Đề xuất một số giải pháp nhằm đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới tại huyện Tân Sơn, Phú Thọ	97
3.4.2.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước về tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức của người dân	97
3.4.2.2. Nâng cao chất lượng công tác đào tạo, tập huấn đội ngũ cán bộ xây dựng nông thôn mới các cấp, nhất là cán bộ cấp xã, thôn	97
3.4.2.3. Huy động, lồng ghép các nguồn lực	99
3.4.2.4. Đẩy mạnh phát triển y tế, giáo dục, văn hoá, xã hội, môi trường	100
3.4.2.5. Tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, công tác quản lý Nhà nước và sự tham gia của các Đoàn thể chính trị trong thực hiện nhiệm vụ chương trình	101
3.5. Một số kiến nghị.....	102
3.5.1. Đối với UBND tỉnh và Ban chỉ đạo tỉnh	102
3.5.2. Đối với Huyện ủy	102
KẾT LUẬN	103
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	105
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BCĐ	: Ban chỉ đạo
CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
HĐND	: Hội đồng nhân dân
GD-ĐT	: Giáo dục đào tạo
KH-UBND	: Kế hoạch ủy ban nhân dân
MTQG	: Mục tiêu quốc gia
MTTQ	: Mặt trận tổ quốc
NQ/TW	: Nghị quyết trung ương
NTM	: Nông thôn mới
Nxb	: Nhà xuất bản
PTNT	: Phát triển nông thôn
QĐ-UBND	: Quyết định ủy ban nhân dân
QĐ/CP	: Quyết định chính phủ
QĐ/TTg	: Quyết định thủ tướng chính phủ
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
UBMTTQ	: Ủy ban mặt trận tổ quốc
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Một số chỉ tiêu kinh tế huyện Tân Sơn năm 2013 - 2015.....	36
Bảng 3.2: Tình hình dân số và lao động huyện Tân Sơn giai đoạn 2013 - 2015	38
Bảng 3.3: Kết quả thực hiện tiêu chí quy hoạch của huyện Tân Sơn.....	46
Bảng 3.4: Kết quả thực hiện tiêu chí giao thông của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 – 2015.....	50
Bảng 3.5: Kết quả thực hiện tiêu chí thủy lợi của huyện Tân Sơn.....	51
Bảng 3.6: Kết quả thực hiện tiêu chí trường học của huyện Tân Sơn.....	54
Bảng 3.7: Kết quả thực hiện tiêu chí cơ sở vật chất văn hóa của.....	57
Bảng 3.8: Kết quả thực hiện tiêu chí bưu điện của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	60
Bảng 3.9: Kết quả thực hiện tiêu chí thu nhập của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	62
Bảng 3.10: Tổng hợp tỷ lệ hộ nghèo của huyện Tân Sơn	63
Bảng 3.11: Kết quả thực hiện tiêu chí tỷ lệ lao động có việc làm thường xuyên của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 – 2015	65
Bảng 3.12: Kết quả thực hiện tiêu chí giáo dục của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	67
Bảng 3.13: Kết quả thực hiện tiêu chí y tế của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	67
Bảng 3.14: Kết quả thực hiện tiêu chí văn hóa của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 – 2015.....	68
Bảng 3.15: Kết quả thực hiện tiêu chí môi trường của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	69
Bảng 3.16: Kết quả thực hiện tiêu chí hệ thống tổ chức chính trị xã hội của huyện Tân Sơn giai đoạn 2011 - 2015	71
Bảng 3.17: Kết quả chi tiết thực hiện các tiêu chí xây dựng nông thôn mới của huyện Tân Sơn đến năm 2015	73
Bảng 3.18: Hiểu biết của người dân về Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới của Đảng và nhà nước	77